

H 006 (Bostadsbetyggelse)
A 244 (Bostadsrens, övrigt)

L1568

1(4)

Länsstyrelsen

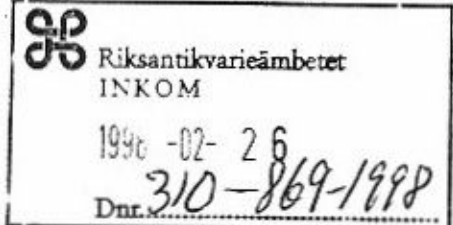
Gotlands län

H 004 (Konstn. skapsamla) **Beslut**
A 265 (Konsthärsaker)
11.2.1998

Dnr 221-2383-95

Livsmiljö/kultur
Joakim Hansson
Tel: 0498-292124
Fax: 0498-247275
E-post: joha@i.lst.se

Kopia
Se förteckning sidan 4

1:24
(se bilaga till beslut)

Byggnadsminnesförklaring (BM) av Brucebo, fastigheten Stora Bläsungs 1:142 och 1:25 i Väskinde.

Stiftelsen Brucebo Stipendiefond för konstnärer har i skrivelse till länsstyrelsen daterad den 5 juli 1995 anhållit om byggnadsminnesförklaring av fastigheten Brucebo, Stora Bläsungs 1:142 och 1:25 i Väskinde.

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 3 kap 1§ första stycket av lagen om kulturminnen m.m. (1988:950) Brucebo i Väskinde för byggnadsminne (BM).

BM-förklaringen omfattar huvudbyggnaden (1), paviljongen (2), skogsateljén (3), vaktmästarbostaden (4), strandateljén (5), stall med lider (6) och iskällaren (7). Till byggnadsminnet hör även omgivande trädgård med gångsystem, staket, murar och terrasseringsplanteringar och träd enligt bifogad karta.

BYGGNADSBESKRIVNING

Konstnärerna Caroline Benedicks Bruce och William Blair Bruce inköpte 1899 delar av fastigheterna Stora Bläsungs och Lilla Hästnäs. På fastigheten låg ett mindre hus som under 1900-06 byggdes till med bl.a. en stor ateljé. Som arkitekt och byggherre fungerade konstnärerna själva. Arbetet med anläggningen avstannade 1906 då William Blair Bruce avled. Därefter har endast små ändringar vidtagits sedan för att definitivt avstanna i och med Caroline Benedicks Bruces död 1935.

Huvudbyggnaden (1) består av en äldre torpstuga, sannolikt från 1800-talets mitt som tillbyggdes 1900-06 mot söder med en stor ateljé och mot väster av en veranda. Den ursprungliga byggnadens karaktär ändrades vid dessa ombyggnader och byggnaden representerar panelarkitektur med rika snickerier och en mängd olika fönsterformat vid sekelskiftet 1900. Byggnaden är intressant genom att konstnärerna själva utformade byggnadsdetaljerna och därmed fick dessa drag av den amerikanska samtida arkitekturen.

Till anläggningen hör även skogsateljén (3), vaktmästarbostaden (4), strandateljén (5) och stall med lider (6) som är uppförda i motsvarande byggnadsmaterial och stil. Dessa har

1998-03-12 beslutat till BH-reg och Uo/mey

K:\BRUCEBO\BRUCEBO.DOC

liksom den stora välvda iskällaren (7) i kalksten kommit till samtidigt som huvudbyggnadens tillbyggnader. Vaktmästarbostaden för kusk och betjäning från samma tid har dock en annan karaktär genom att denna uppförts i korsvirke. Förebild för denna har varit korsvirkeshuset från slutet av 1500-talet på fastigheten Burmeister 4 i Visby. Det är uppenbart att konstnärerna genom de ursprungliga byggnaderna eftersträvat att stilistiskt förankra anläggningen delvis i den gotländska byggnadstraditionen. Samtliga byggnader är även interiört i stort sett oförändrade förutom köksutrymmen i huvudbyggnaden.

I byggnaderna finns samtligt lösöre från makarnas Bruce's livstid bevarat och den ursprungliga möbleringen har vidhållits. Lösöret omfattas inte av byggnadsminnesförklaringen, men vid eventuell framtida ändring av lagen om kulturminnen skall dessa inkluderas i byggnadsminnet.

Brucebo hör på samma sätt som Zorngården i Mora och Carl Larsson gården i Sundborn till den kategori av byggnader som konstnärer ritade och uppförde åt sig själva. Konstnärerna Bruce är i Kanada väl kända men har en rätt undanskymd roll i den svenska konsthistorien. Byggnader på Brucebo utgör tillsammans med grannen Muramaris en viktig helhet, men representerar bostäder för olika målgrupper. Brucebo representerar intresset för det gotländska ljuset i konsten vid sekelskiftet 1900.

SKYDDSFÖRESKRIFTER

Länsstyrelsen meddelar enligt 3 kap 2§ KML följande skyddsföreskrifter:

1. Ovan angivna byggnader får inte rivras, byggas till eller till sin exteriör byggas om.
2. I byggnaderna får inte göras ingrepp i stomme och takstol, eller ändring av bärande konstruktioner, rumsindelning och skorstensstockar.
3. I interiören till byggnaderna 1-5 och 7 får inte göras ingrepp i eller ändring av rumsindelning eller fast inredning från tiden före 1935.
4. Trädgården - det område som på karta tillhörande dessa skyddsföreskrifter avgränsats med streckad linje - får inte ytterligare bebyggas eller på annat sätt förändras. Trädbeståndet och flerårigt växtmaterial får inte decimeras eller förnyas utan tillstånd från länsstyrelsen. Övriga tillbehör till trädgården, såsom terrasseringar, gångvägar, staket, tunar, grindstolpar, grindar m.m. får inte flyttas, tas bort eller ändras.

Med exteriör menas t.ex. yttertrappor, takutformning, takmaterial, skorstenar, fönster inklusive äldre beslag, dörrar inklusive äldre beslag och fasadmateriell eller övrig exteriör utformning.

Med fast inredning menas t.ex. öppna spisar, kakelugnar, kaminer, äldre golv- och takbräder, äldre innertrappor, äldre listverk, äldre väggbeklädnad, äldre skåpinredning, äldre snickerier, äldre paneler, äldre tapeter och äldre dörrar inklusive beslag.

EV ÄNDRING AV BYGGNADSMINNE

Om det finns skäl, får länsstyrelsen lämna tillstånd till att ett byggnadsminne ändras i strid mot skyddsföreskrifterna enligt 3 kap 14 § i KML.

KOMMENTARER

Avsikten med skyddsföreskrifterna är att inga exteriöra eller interiöra förändringar enligt punkterna 1, 2 och 3 skall ske. Därför är även mindre förändringar av markbeläggningen, tunar och portar, uppsättning av antenner, räcken, skärmtak, altaner, markiser, skyltar, lampor m.m. tillståndspliktiga och skall utföras i samråd med länsstyrelsen.

Fört underhåll och restaurering skall kontakt tas med länsstyrelsen, Livsmiljöenheten/Kultur. Råd om åtgärder ges av länsstyrelsen.

Även för BM prövas bygglovspliktiga åtgärder på sedvanligt sätt i kommunens byggnadsnämnd. Stadsarkitektkontoret bör kontaktas i osäkra fall.

Om det finns skäl, får länsstyrelsen lämna tillstånd till att ett byggnadsminne ändras i strid mot skyddsföreskrifterna enligt 3 kap 14 § i KLM.

ÖVRIGT

Lydelsen i detta beslut har efter samråd med Riksantikvarieämbetet ändrats något jämfört med tidigare lydelse. Ändringarna är av redaktionell karaktär, sakinnehållet är fortfarande detsamma.

Delar av området är naturreservat, Gotlands läns författningssamling 09FS 1990:4.

EV ÖVERKLAGANDE AV BESLUTET

Detta beslut kan överklagas hos länsrätten, se bilaga. Beslutet skall enligt 3 kap. 21§ lagen om kulturminnen m.m. tillämpas utan hinder av att ev talan förs mot beslutet.

BESLUTANDE MM

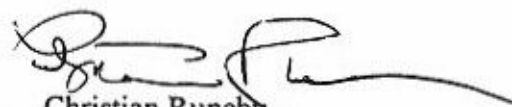
Beslut i detta ärende har fattats av tf. landshövding Jan Björklund.

Föredragande har varit tf. länsantikvarie Christian Runeby.

Den förberedande handläggningen har utförts av byggnadsantikvarie Joakim Hansson.

I den slutliga handläggningen har även deltagit 1:e länsassessor Nils Strehlenert.

Jan Björklund
tf. landshövding

Christian Runeby
tf. länsantikvarie

Kopia

RAÄ

Byggnadsnämnden

Gotlands fornsal

Kultur- och fritidsnämnden

Kopia av lagakraftvunnet beslut

RAÄ

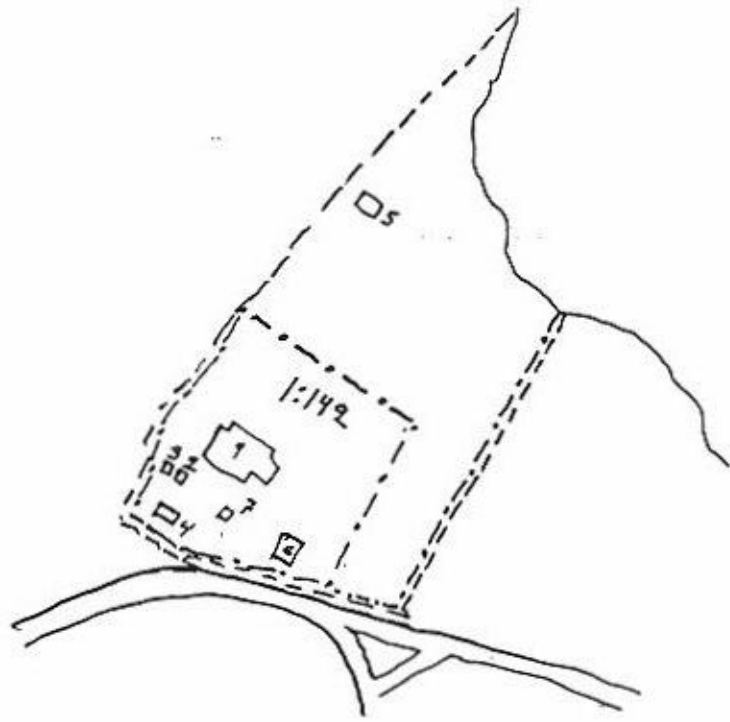
Lantmäterimyndigheten

Gotlands fornsal

Byggnadsnämnden

Planenheten

Länsantikvarien

Länsstyrelsen
Gotlands län

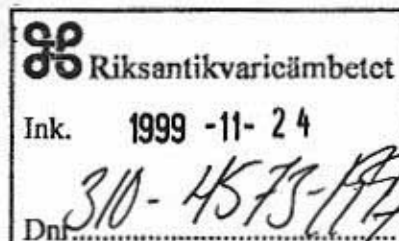
Livsmiljöenheten/Kulturmiljö/Plan
Joakim Hansson

RÄTTELSE AV BESLUT

Datum
19.11. 1999

Dnr
221-2383-95

L1568

2.d

Rättelse av beslut angående byggnadsminnesförklaring av fastigheterna Stora Bläsnungs 1:142 och delar av 1:24 i Väskinde, Gotland.

Genom ett beklagligt misstag har fastighetsbeteckningen blivit felaktig i beslutet. Byggnadsminnesförklaringen avser fastigheten **Gotland Väskinde Stora Bläsnungs 1:142 och delar av 1:24** (inte 1:25), vilket härmed bekräftas.

Joakim Hansson
byggnadsantikvarie

Kopia till:
RAÄ

Länsantikvarien
Gotlands fornsal
Stadsarkitektkontoret
Lantmäterimyndigheten

*1999-12-21 beslutat...
Kopia till BH-reg. öv/ meij*

brucebobmrätt.doc